

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1995-1996

5 MAART 1996

Wetsontwerp tot invoeging van een artikel 353bis in het Gerechtelijk Wetboek en tot wijziging van artikel 354 van hetzelfde Wetboek

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER **COVELIERS**

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: de heren Lallemand, voorzitter, Bourgeois, mevr. de Bethune, de heren Desmedt, Foret, Hotyat en Coveliers, rapporteur.
2. Plaatsvervanger: mevr. Merchiers.

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-245 - 1995/1996:

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1995-1996

5 MARS 1996

Projet de loi portant insertion d'un article 353bis au Code judiciaire et modification de l'article 354 du même Code

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR M. **COVELIERS**

Ont participé aux travaux de la commission:

1. Membres effectifs: MM. Lallemand, président, Bourgeois, Mme de Bethune, MM. Desmedt, Foret, Hotyat et Coveliers, rapporteur.
2. Membre suppléant: Mme Merchiers.

Voir:

Document du Sénat:

1-245 - 1995/1996:

N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

INHOUD

SOMMAIRE

	Blz.		Pages
	—		—
I. Inleidende uiteenzetting van de minister van Justitie	3	I. Exposé introductif du ministre de la Justice . . .	3
II. Algemene bespreking	4	II. Discussion générale	4
— Voorafgaande opmerking	4	— Remarque préalable	4
— Onverenigbaarheid vastgelegd door het wetsontwerp	4	— Incompatibilité établie par le projet de loi . . .	4
— Overgangsbepaling	6	— Disposition transitoire	6
— Wijziging van andere wettelijke bepalingen . .	7	— Modification d'autres dispositions légales . . .	7
III. Artikelsgewijze bespreking	7	III. Discussion des articles	7
Artikel 1	7	Article premier	7
Artikel 2	7	Article 2	7
Artikel 3	8	Article 3	8
Artikel 4	8	Article 4	8
Artikel 5	8	Article 5	8
IV. Eindstemming	8	IV. Vote final	8

I. INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

De nieuwe gemeentewet van 24 juni 1988 stelt in zijn artikel 72 de onverenigbaarheid tussen het ambt van burgemeester en schepenen met de hoedanigheid van een lid van het parket, de griffiers en de adjunct-griffiers bij de hoven en rechtbanken vast, doch blijft stilzwijgend over het administratief personeel van de griffiers en de parketten.

Ook het Gerechtelijk Wetboek bevat specifieke regels over de onverenigbaarheden van ambten met name de artikelen 293 en 354 van het Gerechtelijk Wetboek. In artikel 293 wordt onder meer bepaald dat de ambten van de rechterlijke orde onverenigbaar zijn met de uitoefening van een bij verkiezing verleend openbaar mandaat.

Artikel 354 van het Gerechtelijk Wetboek geeft aan de Koning de bevoegdheid om de onverenigbaarheden voor het administratief personeel van griffies en parketten vast te leggen. Onder administratief personeel wordt bedoeld: de secretarissen, de adjunct- en klerkensecretarissen, de vertalers, de opstellers en de boden van de griffies en van de parketten en de attachés van de dienst voor documentatie en overeenstemming der teksten bij het Hof van Cassatie.

Ter uitvoering van deze bepaling bepaalt artikel 52 van het koninklijk besluit van 30 mei 1970 dat deze personeelsleden geen bij verkiezing verleend openbaar mandaat kunnen uitoefenen. De *ratio legis* van een dergelijk voorschrift kan ik ten volle onderschrijven: de functies bekleed in het gerechtelijk domein, zelfs door personeel dat niet tot de rechterlijke orde behoort, dient op dergelijke wijze te worden uitgeoefend dat de burger een absoluut vertrouwen kan hebben in de neutraliteit en de objectiviteit van de personen, die deze functies vervullen.

De rechtspraak van de Raad van State formuleerde echter grondwettelijke bezwaren tegen het vastleggen van deze onverenigbaarheden bij koninklijk besluit: gelet op de artikelen 8 en 162 van de Grondwet kunnen onverenigbaarheden tussen een bepaald ambt en een politiek mandaat slechts door een wet in de formele zin worden vastgelegd.

Ten einde artikel 354 van het Gerechtelijk Wetboek in overeenstemming te brengen met de Grondwet, wordt voorgesteld om de mogelijkheid die de Koning heeft om onverenigbaarheden vast te stellen, op te heffen. De tekst van het nieuwe artikel 353bis van het Gerechtelijk Wetboek beoogt voor het administratief personeel van de griffies en parketten een onverenigbaarheid in te stellen tussen enerzijds hun ambt en anderzijds een bij verkiezingen verleend politiek mandaat of een bezoldigde openbare functie van administratieve of politieke aard. Dergelijke onverenigbaarheden bestaan ook voor andere

I. EXPOSÉ INTRODUCTIF DU MINISTRE DE LA JUSTICE

L'article 72 de la nouvelle loi communale du 24 juin 1988 dispose qu'il y a incompatibilité entre les fonctions de bourgmestre et d'échevin et la qualité de membre du parquet, de greffier et de greffier adjoint près des cours et tribunaux civils ou de commerce et de greffier de justice de paix, mais il ne dit rien sur le personnel administratif des greffes et des parquets.

Le Code judiciaire contient lui aussi des règles spécifiques sur les incompatibilités des fonctions, à savoir les articles 293 et 354. L'article 293 dispose notamment que les fonctions de l'ordre judiciaire sont incompatibles avec l'exercice d'un mandat public conféré par élection.

L'article 354 du Code judiciaire habilite le Roi à déterminer les incompatibilités du personnel administratif des greffes et des parquets. Par personnel administratif, il faut entendre les secrétaires, secrétaires adjoints, commis-secrétaires, traducteurs, rédacteurs et messagers des greffes et des parquets et les attachés du service de la documentation et de la concordance des textes auprès de la Cour de cassation.

En exécution de cette disposition, l'article 52 de l'arrêté royal du 30 mai 1970 dispose que ces membres du personnel ne peuvent exercer un mandat public conféré par élection. Je puis souscrire pleinement à la *ratio legis* d'une telle prescription: les fonctions occupées dans le domaine judiciaire, même par du personnel n'appartenant pas à l'ordre judiciaire, doivent être exercées de telle manière que le citoyen puisse avoir une confiance absolue dans la neutralité et l'objectivité des personnes qui les remplissent.

La jurisprudence du Conseil d'État a toutefois émis des objections constitutionnelles à l'établissement de ces incompatibilités par arrêté royal: en vertu des articles 8 et 162 de la Constitution, des incompatibilités entre une fonction donnée et un mandat politique ne peuvent être établies que par une loi au sens formel du terme.

Afin de rendre l'article 354 du Code judiciaire conforme à la Constitution, il est proposé de supprimer la possibilité octroyée au Roi de déterminer les incompatibilités. Le texte du nouvel article 353bis du Code judiciaire vise à introduire une incompatibilité dans le chef du personnel administratif des greffes et parquets entre, d'une part, leur fonction et, d'autre part, un mandat politique à conférer par voie d'élection, une fonction publique rémunérée de nature administrative ou politique. De telles incompatibilités sont également prévues pour d'autres juridictions, notamment à l'article 110 des lois coordon-

rechtscolleges, met name in artikel 110 van de gecoördineerde wetten van 12 januari 1973 op de Raad van State, alsmede in artikel 48 van de wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof. Deze artikelen zijn destijds zonder enige discussie door het Parlement aangenomen.

II. ALGEMENE BESPREKING

Voorafgaande opmerking

Een lid wijst erop dat het wetsvoorstel strekkende tot de bespoediging van de procedure voor het Hof van cassatie (zie Gedr. St. Senaat, 1-52/1, B.Z. 1995 en 1-52/2 tot 5, 1995-1996), overgezonden aan de Kamer van volksvertegenwoordigers (zie Gedr. St. Kamer, nr. 271-1 en 2, 1995/1996) ook een artikel 353*bis* nieuw in het Gerechtelijk Wetboek invoegt.

De nummering van dat artikel zal moeten worden aangepast.

Onverenigbaarheid vastgelegd door het wetsontwerp

Hetzelfde lid vraagt of de onverenigbaarheid voor alle personeelscategorieën, dus ook voor de contractuele personeelsleden geldt.

De minister antwoordt bevestigend.

De tekst beoogt bepaalde functies, waarop hij van toepassing is, ongeacht het kader (statutair of contractueel) binnen hetwelke het personeelslid aangeworven is.

Een lid merkt op dat er bij de rechtbanken nog andere personeelscategorieën bestaan, zoals de probatieassistenten, de assistenten belast met het opvolgen en begeleiden van alternatieve sancties, en de sociale diensten ter beschikking van de jeugdrechtbanken gesteld.

Worden deze personeelsleden ook beoogd door het wetsontwerp?

De minister verwijst hierbij naar artikel 185 van het Gerechtelijk Wetboek, dat luidt:

«Art. 185. — Buiten de in beide vorige hoofdstukken opgenoemde algemene graden kan de Koning bijzondere graden oprichten waarvan Hij het overeenstemmend aantal betrekkingen, de wedde en het statuut bepaalt.

Bovendien kan de minister van Justitie of, naar gelang van het geval, de minister van Arbeid of de overheid aan wie zij die bevoegdheid overdragen, bij dringendheid personeel tot wederopzeggens toe aanwerven op grond van een arbeidsovereenkomst voor bedienden.»

Alle personeelsleden die titularis zijn van een bijzondere graad, ingesteld bij een koninklijk besluit

nées du 12 janvier 1973 sur le Conseil d'État, ainsi qu'à l'article 48 de la loi du 6 janvier 1989 relative à la Cour d'arbitrage. Ces articles ont été approuvés sans aucune discussion lors de l'examen initial de ces lois.

II. DISCUSSION GÉNÉRALE

Remarque préalable

Un membre signale que la proposition de loi visant à accélérer la procédure devant la Cour de cassation (cf. doc. Sénat, 1-52/1, S.E. 1995, et 1-52/2 à 5, 1995-1996), transmise à la Chambre des représentants (voir doc. Ch. n° 271/1 et 2, 1995-1996) insère également un article 353*bis* nouveau dans le Code judiciaire.

La numérotation de cet article devra être adaptée.

Incompatibilité établie par le projet de loi

Le même membre demande si l'incompatibilité s'applique à toutes les catégories de personnel, et donc aussi aux contractuels.

Le ministre répond affirmativement.

Le texte vise certaines fonctions, auxquelles il s'applique quel que soit le cadre (statutaire ou contractuel) dans lequel le membre du personnel a été recruté.

Un membre fait remarquer qu'il existe auprès des tribunaux encore d'autres catégories de personnel, tels que les assistants de probation les assistants chargés du suivi et de l'accompagnement des peines de substitution, ainsi que les services sociaux mis à disposition des tribunaux de la jeunesse.

Ces membres du personnel sont-ils également visés par le projet de loi?

Le ministre renvoie à l'article 185 du Code judiciaire, qui dispose:

«Art. 185. — En plus des grades de qualification générale énumérés aux deux chapitres précédents, le Roi peut créer des grades de qualification particulière dont Il fixe le nombre d'emplois correspondants, le traitement et le statut.

En outre, le ministre de la Justice ou, selon le cas, le ministre du Travail ou l'autorité à qui ils délèguent ce pouvoir peuvent, en cas d'urgence, engager, à titre précaire, du personnel sous les liens du contrat d'emploi.»

Tous les membres du personnel titulaires d'un grade de qualification particulière créé par arrêté

overeenkomstig artikel 185 van het Gerechtelijk Wetboek, vallen in het toepassingsgebied van dit ontwerp.

De vorige spreekster merkt op dat de sociale diensten bij de jeugdrechtbanken thans deel uitmaken van het personeel van de Vlaamse Gemeenschap, en niet meer van het ministerie van Justitie, zoals vroeger. Veel van de personeelsleden van die sociale diensten zijn destijds door het ministerie van Justitie benoemd. Bij de overheveling van de persoonsgebonden materies zijn ze dan naar de Vlaamse Gemeenschap overgegaan.

In hun opdracht staat echter heel duidelijk dat de parketmagistraten en de jeugdrechters of de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg in het kader van echtscheidingsdossiers hun opdrachtgevers zijn.

De minister antwoordt dat er inderdaad een aantal bijkomende functies in rand van het gerecht zijn gecreëerd.

Enkel degenen die met toepassing van artikel 185 van het Gerechtelijk Wetboek zijn aangeworven, worden door dit ontwerp beoogd, met uitzondering van de personen die via de Gemeenschappen op los statuut adviserende bevoegdheden hebben.

De vraag van het lid verwijst naar het conflict tussen de federale en de gemeenschappelijke overheid inzake de jeugdbescherming en de jeugdbijstand.

Het Arbitragehof heeft dat conflict ten voordele van de Gemeenschappen beslecht.

De toestand verschilt echter naargelang van de Gemeenschap. In de Franse Gemeenschap wordt voortaan elke medewerking van de gemeenschappelijke sociale diensten in kwestie aan de Justitie geweigerd.

In de Vlaamse Gemeenschap is het probleem gerezzen onder meer op het vlak van de vergoeding van de verplaatsingskosten gevraagd met betrekking tot diensten gepresteerd op federaal niveau door personeelsleden van de Gemeenschap. Deze laatsten vallen niet in het toepassingsgebied van dit ontwerp, in tegenstelling tot andere personeelscategorieën, zoals de bemiddelingsassistenten.

Een lid merkt op dat er in artikel 4 sprake is van een «bij verkiezing verleend openbaar mandaat». Er bestaan ook «afgeleide» mandaten, zoals het vroeger het geval was voor de leden van een intercommunale, en zoals het nu gebeurt in de culturele sector, waar ten gevolge van het cultuurpact een persoon vaak wordt aangeduid in functie van een bepaalde «filosofische overtuiging» (die soms verband houdt met zijn politieke mening). Het lid vraagt of het wel zo is dat het verbod opgelegd door het wetsontwerp op dergelijke benoemingen niet toepasselijk is.

royal conformément à l'article 185 du Code judiciaire tombent dans le champ d'application de la loi en projet.

La préopinante souligne que les services sociaux près les tribunaux de la jeunesse font désormais partie du personnel de la Communauté flamande et non plus de celui du Ministère de la Justice, comme c'était le cas auparavant. Bon nombre des membres du personnel de ces services ont été nommés par le Ministère de la Justice avant de passer à la Communauté flamande avec le transfert des matières personnalisables.

Or, la description de leurs tâches mentionne clairement qu'ils reçoivent leurs instructions des magistrats du parquet et des juges de la jeunesse ou, pour les dossiers de divorce, du président du tribunal de première instance.

Le ministre rétorque que l'on a effectivement créé un certain nombre de fonctions supplémentaires en marge de la justice.

Le projet de loi s'applique exclusivement aux personnes engagées en vertu de l'article 185 du Code judiciaire et non pas aux personnes qui, par le biais des communautés, disposent de compétences d'avis sans statut fixe.

La question du membre a trait au conflit entre les autorités fédérales et communautaires au sujet de la protection de la jeunesse et de l'aide à la jeunesse.

La Cour d'arbitrage a tranché ce litige en faveur des communautés.

La situation diffère toutefois d'une communauté à l'autre. En Communauté française, la justice se voit désormais refuser toute collaboration de la part des services sociaux communautaires en question.

En Communauté flamande, le problème concerne notamment le remboursement des frais de déplacement pour les services prestés au niveau fédéral par des membres du personnel de la communauté. Contrairement à d'autres catégories, telles que les assistants de médiation, ils ne tombent pas dans le champ d'application du projet de loi.

Un membre signale que l'article 4 parle d'«un mandat public conféré par élection». Il existe également des mandats «dérivés». Les membres d'une intercommunale détenaient de tels mandats à une certaine époque, et on les retrouve actuellement dans le secteur culturel ou, du fait du Pacte culturel, il est fréquent qu'une personne soit désignée en raison de «convictions philosophiques» déterminées (qui, parfois, ont un rapport avec ses opinions politiques). Un membre demande s'il est vrai que l'interdiction faite par la loi en projet ne s'applique pas à ces nominations.

De minister bevestigt dit. Een bij verkiezing verleend mandaat moet worden onderscheiden van een bij aanstelling verleend mandaat. De minister verwijst naar de overgangsbepaling, krachtens dewelke degenen die thans een mandaat uitoefenen waarvoor zij verkozen zijn geworden, gemachtigd zijn dit mandaat te voltooien tot de volgende verkiezingen.

Artikel 353*bis* van het Gerechtelijk Wetboek, dat bij dit ontwerp wordt gewijzigd, verwijst naar artikel 293, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, dat luidt: «De ambten van de rechterlijke orde zijn onverenigbaar met de uitoefening van een bij verkiezing verleend openbaar mandaat, met enige bezoldigde openbare functie of openbaar ambt van politieke of administratieve aard, met het ambt van notaris of van gerechtsdeurwaarder, met het beroep van advocaat, met de militaire stand en met de geestelijke stand.»

De basisregel is dus de onverenigbaarheid bepaald in de hierboven vermelde tekst.

Een ander lid verwijst naar de opmerkingen geformuleerd in de Kamercommissie betreffende de overeenstemming van de onverenigbaarheid vastgelegd door het wetsontwerp en het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel. Men had beter dit punt uitdrukkelijk in de tekst geregeld.

Overgangsbepaling

Met betrekking tot de overgangsbepaling verwijst een lid naar het amendement ingediend in de Kamer door de heer Bourgeois (Gedr. St., Kamer, nr. 234/6 — 1995/1996, amendement nr. 6), en naar de verantwoording ervan, die luidt:

«De overgangsbepaling is (...) eerder ongelukkig geformuleerd:

1. *Het gebruik van het woord «thans» lijkt uit wetgevingstechnisch oogpunt niet accuraat. Het komt (...) voor dat bedoeld wordt: «op het ogenblik van de inwerkingtreding».*

2. (...)

3. *Ook de formulering «zijn gemachtigd dit mandaat te voltooien tot de volgende verkiezingen» lijkt (...) eerder ongelukkig. Het komt (...) voor dat een en ander weinig met een machtiging te maken heeft. In feite wordt bedoeld dat de nieuwe wettelijke bepalingen niet van toepassing zijn op de thans verkozen mandatarissen die verder hun mandaat kunnen uitoefenen.*

Bovenal echter weze opgemerkt dat een mandaat niet noodzakelijk voltooid is bij de «volgende verkiezingen».

Le ministre le confirme. Il faut établir une distinction entre les mandats conférés par élection et ceux qui le sont par désignation. Le ministre renvoie à la disposition transitoire en vertu de laquelle les personnes qui exercent actuellement un mandat électif sont autorisées à le terminer jusqu'aux prochaines élections.

L'article 353*bis* du Code judiciaire, que le projet de loi tend à modifier, fait référence au premier alinéa de l'article 293 du même Code, lequel dispose: «Les fonctions de l'Ordre judiciaire sont incompatibles avec l'exercice d'un mandat public conféré par élection, avec toute fonction ou charge publique rémunérée, d'ordre politique ou administratif, avec les charges de notaire ou d'huissier de justice, avec la profession d'avocat, avec l'état militaire et avec l'état ecclésiastique.»

L'incompatibilité énoncée dans le texte précité est donc la règle de base.

Un autre membre renvoie aux observations formulées en commission de la Chambre concernant la conformité de l'incompatibilité arrêtée par la loi en projet au principe d'égalité et de non-discrimination. Il aurait été préférable de régler ce point de manière explicite dans le texte.

Disposition transitoire

En ce qui concerne la disposition transitoire, un membre renvoie à l'amendement déposé à la Chambre par M. Bourgeois (doc. Chambre, n° 234/6 - 95/96, amendement n° 6) ainsi qu'à sa justification, laquelle est libellée comme suit:

«La formulation de cette disposition transitoire est (...) peu heureuse:

1. *Le terme «actuellement» ne semble pas assez précis du point de vue de la technique légistique. Il y aurait lieu de préciser: «au moment de l'entrée en vigueur».*

2. (...)

3. *La formulation «sont autorisés à terminer ce mandat jusqu'aux prochaines élections» (...) semble, elle aussi, assez maladroite. Il ne s'agit pas, en l'occurrence, d'une autorisation. Le texte signifie en fait que les nouvelles dispositions légales ne sont pas applicables aux mandataires élus, qui peuvent continuer à exercer leur mandat.*

Il convient toutefois de souligner avant tout qu'un mandat ne se terminera pas nécessairement aux «prochaines élections».

Een gemeenteraadslid is bijvoorbeeld zelfs verplicht om zijn mandaat verder te blijven uitoefenen tot de installatie van de nieuwe raad, dit uit hoofde van de zo genoemde «continuïteitsverplichting.»

De formulering voorgesteld door dit amendement lijkt veel beter dan deze van artikel 5 van het wetsontwerp.

De minister onderstreept dat dit amendement na indiening van het verslag werd voorgesteld.

Wijziging van andere wettelijke bepalingen

Een lid verwijst naar het advies van de Raad van State (Gedr. St., Kamer, nr. 234/1 — 1995/1996, blz. 7) waarin deze laatste suggereert ook artikel 9 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en artikel 72 van de nieuwe gemeentewet aan te passen, teneinde uiteenlopende uitleggingen te voorkomen.

Deze suggestie werd door de Regering niet gevolgd.

Is de minister voornemens een bijkomend wetgevend initiatief te nemen?

De minister antwoordt dat er geen bijkomende wetgeving nodig is, aangezien het wetsontwerp het probleem op een algemene wijze oplost door artikel 353bis van het Gerechtelijk Wetboek (dat naar artikel 293 van hetzelfde Wetboek verwijst) te wijzigen.

De vorige spreker merkt op dat bepaalde verkozen mandatarissen zich eventueel op de tegenstrijdigheid van de wetteksten zouden kunnen beroepen.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 2

Een lid stelt voor de volgende vormverbeteringen aan de Franse tekst van dit artikel aan te brengen:

— het woord «de» moet worden ingevoegd tussen het woord «auprès» en de woorden «la Cour de cassation»;

— het woord «titulaire», dat op de personeelsleden slaat, moet in het meervoud worden geschreven.

De Commissie stemt hiermee in.

Un conseiller communal est, par exemple, tenu d'exercer son mandat jusqu'à l'installation du nouveau conseil, et ce, afin d'assurer la continuité.»

La formulation proposée par cet amendement semble bien plus adéquate que celle proposée à l'article 5 du projet de loi.

Le ministre souligne que cet amendement a été déposé après que le rapport eut été rédigé.

Modification d'autres dispositions légales

Un membre renvoie à l'avis du Conseil d'État (doc. Chambre n° 234/1 - 95/96, p. 7), lequel suggère d'adapter également l'article 9 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale et l'article 72 de la nouvelle loi communale, afin d'éviter des interprétations divergentes.

Cette suggestion n'a pas été retenue par le Gouvernement.

Le ministre a-t-il l'intention de prendre une initiative législative complémentaire?

Le ministre répond que ce n'est pas nécessaire, puisque le projet de loi résout le problème de façon générale en modifiant l'article 353bis du Code judiciaire (lequel renvoie à l'article 293 du même Code).

Le préopinant remarque que certains mandataires élus pourraient alléguer éventuellement les contradictions qui existent entre les différents textes de loi.

III. DISCUSSION DES ARTICLES

Article premier

Cet article ne suscite pas d'observations et est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 2

Un membre propose d'apporter les modifications de forme suivantes au texte français de cet article:

— il convient d'insérer le mot «de» entre le mot «auprès» et les mots «la Cour de cassation»;

— le mot «titulaire» qui désigne les membres du personnel doit être mis au pluriel.

La commission marque son assentiment.

Artikel 2 wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 3

Dit artikel wordt zonder bespreking aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 4

Een lid stelt voor in de Franse tekst van het tweede lid van dit artikel de woorden «Ce règlement» te vervangen door de woorden «Cette disposition».

De Nederlandse tekst mag ongewijzigd blijven.

Het aldus verbeterde artikel wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 5

Een lid vraagt zich af waarom artikel 5 m.b.t. de inwerkingtreding van het wetsontwerp in een andere formule voorziet dan de klassieke bepaling volgens dewelke de wet tien dagen na de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* in werking treedt.

De minister antwoordt dat de tekst oorspronkelijk was opgesteld met het oog op een spoedige behandeling en een onmiddellijke inwerkingtreding ervan.

Het initiatief werd immers door de voorganger van de minister vóór de laatste verkiezingen genomen.

In de huidige context is een dergelijke bepaling inderdaad minder verantwoord. Volgens de minister is het echter niet nodig om de tekst daarvoor te amenderen.

De vorige spreker geeft dit toe, maar waarschuwt voor de gevolgen van een dergelijke regeling die de uitzondering moet blijven. De burger moet immers over wat tijd kunnen beschikken om kennis te nemen van de nieuwe wet, en om zich daaraan aan te passen.

Artikel 5 wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

IV. EINDSTEMMING

Het aldus verbeterde wetsontwerp in zijn geheel wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Bij dezelfde eenparigheid werd vertrouwen geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

De Rapporteur,
Hugo COVELIERS.

De Voorzitter,
Roger LALLEMAND.

L'article 2 est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 3

Cet article ne suscite pas de discussion et est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 4

Un membre propose de remplacer, dans le texte français du deuxième alinéa de cet article, les mots «Ce règlement» par les mots «Cette disposition».

Le texte néerlandais peut rester tel quel.

L'article ainsi corrigé est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 5

Un membre se demande pourquoi l'article 5 prévoit, concernant l'entrée en vigueur, une autre formule que la disposition classique selon laquelle la loi entre en vigueur dix jours après sa publication au *Moniteur belge*.

Le ministre répond que le texte a été rédigé à l'origine dans l'idée que le projet bénéficierait d'un examen rapide et que la loi entrerait immédiatement en vigueur.

En effet, l'initiative du projet a été prise par le prédécesseur du ministre, avant les dernières élections.

Certes, dans le contexte actuel, pareille disposition se justifie moins. Toutefois, d'après le ministre, il n'est pas nécessaire d'amender le texte à cette fin.

Le préopinant l'admet, tout en attirant l'attention sur les conséquences de pareille disposition, qui doit rester exceptionnelle. En effet, le citoyen doit pouvoir disposer d'un certain délai pour prendre connaissance de la nouvelle loi et s'y adapter.

L'article 5 est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

IV. VOTE FINAL

L'ensemble du projet de loi ainsi corrigé a été adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Par un vote identique, confiance a été faite au rapporteur pour la rédaction du présent rapport.

Le Rapporteur,
Hugo COVELIERS.

Le Président,
Roger LALLEMAND.